Türkiye'nin Coğrafi Konumu

Cevap Anahtarı · Kısa Çözümler

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1. **36°–42° kuzey paralelleri ile 26°–45° doğu meridyenleri arası**
   Türkiye kuzey ve doğu yarım kürelerde yer alır.

2. **D) Mutlak konum**
   Mutlak konum enlem ve boylamla kesin olarak tanımlanır.

3. **D – Y – D – D**
   Türkiye kuzey yarım kürededir.

4. **A) Romanya**
   Romanya ile yalnızca Karadeniz'de deniz komşusuyuz.

5. **B) Kuzey yarım kürenin orta kuşağında yer alması**
   Enlemle ilgili bir sonuçtur; mutlak konumdan kaynaklanır.

6. **Batı: Yunanistan, Bulgaristan · Doğu: Gürcistan, Ermenistan, Azerbaycan (Nahçıvan), İran · Güney: Irak, Suriye**
   Türkiye'nin 8 kara komşusu vardır.

7. **C) Gök Vatan**
   Gök Vatan, Türkiye'nin gökyüzündeki hâkimiyet alanıdır.

8. **D) Göreceli konum**
   Bir yer başka yerlere göre tarif edilmiştir.

9. **B) Doğu Akdeniz'in en büyük adasıdır.**
   Kıbrıs, Sicilya ve Sardunya'dan sonra Akdeniz'in üçüncü, Doğu Akdeniz'in en büyük adasıdır.

10. **Örnek: Bir yerin diğer yerlerle ilişkisini tanımlar; öznel bir yoldur; çevre değiştikçe değişebilir; jeopolitik, ekonomik ve kültürel önemi belirler.**
    Göreceli konum, mutlak konumun aksine sabit değildir.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 **Yaklaşık 666 km · 76 dakika**
(42 - 36) × 111 = 666 km; (45 - 26) × 4 = 76 dakika.

12 **C) I ve III**
Işınların dik gelmemesi (Yengeç Dönencesi'nin kuzeyinde olma) ve saat farkı enlem-boylamla ilgilidir; enerji koridoru göreceli konumdur.

13 **A) Kıtalar arası ticaret yollarının kesişim noktasında bulunması**
Ticaret yolları başka yerlerle ilişkiden kaynaklanır; diğerleri enleme-boylama bağlıdır.

14 **Göreceli · Mutlak · Göreceli · Mutlak**
Enlem-boylamdan kaynaklananlar mutlak; çevre ve ilişkilerden kaynaklananlar göreceli konumdur.

15 **E) Yunanistan**
Yunanistan ile Ege Denizi'nde komşuyuz.

16 **A) Kızıldeniz'e bağlanarak Avrupa-Asya ticaretindeki stratejik öneminin artması**
Kanal, Akdeniz'i Hint Okyanusu'na kısa yoldan bağlamıştır.

17 **E) Ulusal hava sahasındaki uçuş bilgi bölgesini**
Hava sahası Gök Vatan kavramının konusudur.

18 **Örnek: Orta Doğu ve Kafkasya'daki petrol ve doğal gazı Avrupa'ya taşıyan boru hatları Türkiye'den geçer. Bu durum enerji güvenliği ve transit gelir açısından stratejik önem kazandırır.**
Göreceli konumdan kaynaklanan bir avantajdır.

19 **C) Yakınından yeni bir otoyol geçen bir kasabanın büyük şehirlere ulaşımının kolaylaşması**
Enlem ve boylam değişmez; yeni yol, yerin diğer yerlerle ilişkisini değiştirir.

20 **D) Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü**
KEİ, Karadeniz ülkeleri arasında ekonomik iş birliğini amaçlar.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 **B) Göreceli konumun bakış açısına göre değişen öznel bir tanım olması**
Adlandırmalar bir merkeze ya da bölgeye göre yapılır; bu öznellik göreceli konumun özelliğidir.

22 **E) I, II ve III**
Üçü de deniz ticareti, ekonomi ve çeşitlilik bakımından avantaj sağlar.

23 **A) Komşu bölgelerdeki gerilimlerin güvenlik ve ekonomik istikrarı olumsuz etkileyebilmesi**

Tehditler, dışarıdan gelen olumsuz etkilerdir.

24 **D) X'te Türkiye'ye benzer mevsim özellikleri, Y'de ise yıl boyu yüksek sıcaklıklar görülmesi beklenir.**

Aynı enlem benzer güneşlenme ve mevsim demektir; aynı boylam benzer yerel saat demektir. Y Ekvator'a yakın olduğundan sıcaktır.

25 **Örnek: Güvenlik – Karadeniz ile Akdeniz arasındaki geçişin denetimi stratejik önem taşır. Ticaret – Karadeniz ülkelerinin dünya denizlerine ulaşımı boğazlardan geçer. Ulaşım – Asya ile Avrupa arasında kara bağlantısı boğazlar üzerinden sağlanır.**

Boğazlar hem deniz hem kara yolu bakımından bir kavşaktır.

26 **E) Gök Vatan**

Gök Vatan, havacılık ve uzay alanındaki hâkimiyet ve savunmayı kapsar.

27 **C) Enerji boru hatlarının geçtiği bir koridor olması**

Boru hatları ve ilişkiler değişebilir; enlem-boylam değişmez.

28 **Örnek: Ada Doğu Akdeniz'in en büyük adasıdır ve Türkiye'nin güney kıyılarına çok yakındır; bölgedeki deniz yollarını ve enerji kaynaklarına erişimi yakından ilgilendirir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile dil, gelenek ve tarih birliğine dayanan güçlü kültürel bağlar vardır.**

Cevapta konum, kültürel bağ ve güvenlik/ulaşım boyutu yer almalıdır.

29 **B) Gürcistan**

Gürcistan hem kara komşusu hem de Karadeniz'de deniz komşusudur. Romanya yalnızca deniz; İran, Irak ve Ermenistan yalnızca kara komşusudur.

30 **E) Güneş'in doğudaki illerde batıdakilere göre daha erken doğması**

Boylam farkı yerel saat farkı doğurur; sıcaklık ve mevsim enlemle ilgilidir.